

Computerprogramma helpt bij nauwkeurig voeren

Nauwkeurig voeren kan veel geld besparen. Door het koppelen van de weegunit aan een computer kun je vele euro's goedkoper voeren.

Tekst en foto's: Willem van den Broek

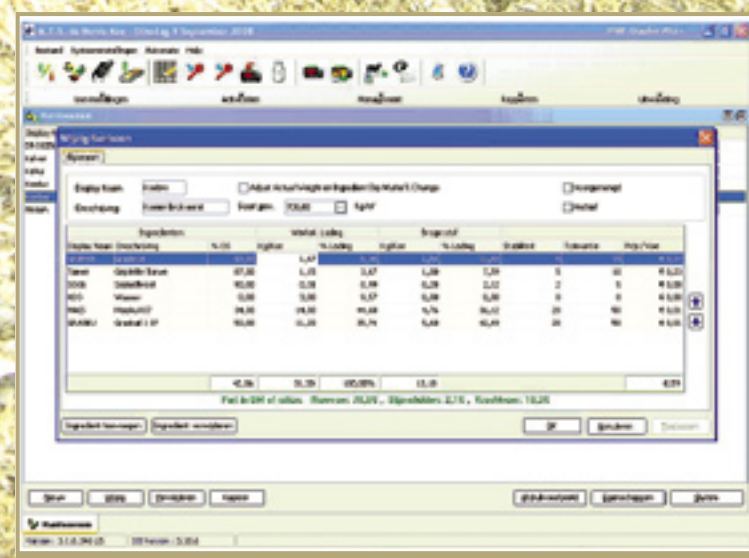
Bij het laden van een voerwagen of -bak die is uitgerust met een standaardweeginrichting ga je zo nauwkeurig mogelijk te werk. Wanneer je met een shovel of verreiker de wagen laadt, valt het niet altijd mee om de juiste hoeveelheid voer nauwkeurig te laden. Ongewild valt de grote brok maïs of gras toch nog in de wagen terwijl je al bijna aan het gewicht zit, of loopt de vijzel van het krachtvoer net wat langer door dan gepland. Om toch weer de goede verhouding in het mengsel te krijgen pas je de hoeveelheden van de andere producten wat aan. Hierdoor voer je al snel te veel of in de verkeerde verhouding. Vooral als het personeel gaat voeren, weet je zelf niet precies wat er voor de koeien ligt. Het totaal gewicht kan wel kloppen, maar of de juiste verhouding in het mengsel zit, is de vraag. Bij een mengsel van alleen maïs en gras kan deze verhouding daardoor weleens wat wijzigen. Te weinig voeren is nooit goed, maar ga je bijproducten voeren, dan kunnen centen opeens euro's worden wanneer je een paar kilo soja of CCM te veel in het mengsel laat vallen.

Hiermee kun je zelf of met de voorlichter het rantsoen aanpassen of sturen. Ook kun je zien hoeveel van elk product per voerbeurt voor de koeien komt te liggen. Dus niet alleen of het totaalgewicht klopt, maar per ingrediënt van het rantsoen. Tijdens het laden vertelt de display je wat en hoeveel je moet laden van ieder ingrediënt. Enkele melkveehouders proberen dit systeem op hun voermengwagens. De broers Michel en José Rompelberg uit het Limburgse Eijsden werken sinds begin april van dit jaar met het systeem. De broers melken 160 koeien en hebben sinds 1998 al een koppeling tussen de weeginrichting van de voermengwagen en de computer. Het programma was echter niet zo uitgebreid als dat van Digi-Star en kon alleen in een rapport laten zien wat er gevoerd was. Hans Brinke uit het Drentse Orvelte heeft zestig koeien en werkt sinds april met TMR Tracker. Brinke was toen nog werkzaam bij Uniform Agri. Deze spoorde hem aan om thuis het systeem en de software te testen. "Ook voor een bedrijf met zestig koeien is het een goed systeem om op voerkosten te besparen", meent Brinke.

de ingrediënten in het rantsoen hebben zodat je efficiënt kunt laden. Het programma berekent dan hoeveel mengsels voer je moet maken en of je eventueel mengsels kunt combineren in één lading met de voerwagen. "Mijn kalveren krijgen hetzelfde mengsel als de melkkoeien, de weeginrichting geeft nu precies aan wanneer ik genoeg voer over heb voor mijn kalveren", aldus melkveehouder Brinke. Al deze informatie laad je op een datasleutel of stuur je draadloos naar de bedieningskast van het weegsysteem. Het beeldscherm van de bedieningskast geeft na de gegevensoverdracht de informatie weer en via drukknoppen op de kast kun je wisselen tussen rantsoenen. Na het kiezen van een rantsoen geeft het beeldscherm aan wat en hoeveel je moet laden. Wanneer het ingegeven gewicht bijna is bereikt, klinkt een waarschuwingston. Na het bereiken van het gewicht gaat het systeem verder naar het volgende ingrediënt. Op deze manier kun je het gehele rantsoen laden. De bedieningskast slaat op hoeveel je werkelijk laadt. Ook bij het uitdoseren geeft het display de diergroep en aantal kilo's van het mengsel weer. Daarnaast telt de weegunit de kilo's die gevoerd worden af tot nul. Ook bij het voeren van twee groepen met één mengsel is dit het geval. De computer telt dan per groep twee keer af van het totale gewicht tot nul. Wanneer de koeien het mengsel te snel op hebben, kun je net voor het laden op de bedieningskast de hoeveelheid voer voor de groep aanpassen. Beide melkveehouders vinden dat het programma ook tijdens het maken en wijzigen van een rantsoen gemakkelijk werkt.

De display geeft aan wat en hoeveel je moet voeren.

Rapporten laten het resultaat van de voerbeurt zien.

▪ TMR Tracker

Om nauwkeurig laden te stimuleren en na het voeren te kunnen kijken wat je hebt gevoerd, heeft het bedrijf Digi-Star uit het Limburgse Panningen een oplossing. Digi-Star is van oorsprong een Amerikaans bedrijf dat weegsystemen voor de agrarische sector bouwt. Het bedrijf ontwikkelt weegsystemen die op elke willekeurige voermengwagen toepasbaar zijn. De fabrikant heeft hiervoor een computerprogramma bedacht wat procenten op de voerkosten zou besparen; TMR Tracker. Dit computerprogramma slaat de gegevens uit de weegunit van de voer(meng)wagen of -bak op en verwerkt deze tot een rapport of grafiek.

▪ Hoe werkt het

TMR Tracker is een combinatie van een programmeerbare monitor op de weeginrichting van een voerbak of -wagen en een ondersteunend programma op de computer. In het programma voer je eerst alle ingrediënten in en eventueel de kosten van de ingrediënten per kilo product of kilo drogestof. Ook geef je aan hoe groot de voerwagen of -bak is. Daarnaast wil het programma weten welke verschillende groepen je wil voeren en hoeveel dieren er in die groep zitten. Met de ingrediënten stel je een rantsoen samen. Daarbij geef je aan welke groep dieren je met dit rantsoen wilt voeren. Je kunt zelf bepalen welke volgorde

▪ Koppeling

TMR Tracker is te koppelen aan verschillende managementsystemen zodat gegevens maar één keer ingevoerd hoeven te worden. Het

Hans Brinke past zijn rantsoen vaker aan sinds hij gebruik maakt van het programma.

José Rompelberg: "Met nauwkeurig voeren valt veel geld te besparen."

programma is te koppelen aan de managementsystemen van de grotere leveranciers, zoals Uniform Agri, Agrocom en Westfalia-Surge. Vul je bijvoorbeeld in je managementsysteem in dat je twee koeien droog hebt gezet en in een andere groep plaatst, dan gebruikt TMR Tracker die gegevens ook weer in zijn berekening van het rantsoen voor deze groepen. Na het veranderen van data moet je wel even de gegevens laden in de bedieningskast van de weegunit op de voer(meng)wagen of -bak. Bij Rompelberg gebeurt dit nu nog met een datasleutel, wat volgens hem goed werkt. Maar Digi-Star installeert binnenkort op dit bedrijf, net als bij Brinke, een draadloze verbinding om de werking van het geheel te testen. Het voordeel hiervan is dat je de gegevens vaker met elkaar kunt uitwisselen zonder dat je daarvoor naar de bedieningskast van de weeginrichting moet. Na het uitwisselen van de data weet de weegunit op de voerwagen ook dat je bijvoorbeeld die twee koeien in de droogstaande groep hebt gezet. Bij het opstarten van het weegsysteem kun je dit overigens ook nog handmatig doen. Bij het inladen van nieuwe gegevens laad je automatisch de gegevens van de gevoerde gewichten en groepen van het weegsysteem. Wanneer je lange tijd geen gegevens verandert, zal het weegsysteem aangeven dat zijn geheugen vol is. Je moet dan het systeem legen voordat je verder kan. Dit voorkomt dat gegevens in het geheugen overschreven wordt. Je kunt dus geen voergegevens kwijt raken als je langere tijd geen gegevens uitwisselt.

▪ Rapporten

Op de rapporten is duidelijk te zien wat de gewenste kilo's waren en hoeveel er werke-

lijk gevoerd is. Wanneer je hier de kosten per kg drogestof van het product achter ziet staan weet je pas hoeveel extra voerkosten je per mengsel gemaakt hebt. Brinke: "Ik voer 20 kg soja per dag. Eerst ging dat grotendeels op gevoel, maar toen ik na een week het rapport bekeek wat ik gevoerd had, schrok ik wel hoeveel ik naast de berekende hoeveelheid zat." Het computerprogramma bevat verder vele handigheidjes, zoals een waarschuwingssysteem voor wanneer de voorraad van een ingrediënt onder een vooraf ingestelde waarde komt. Je kunt dan direct een bestellijst samenstellen met het programma, en direct de bestelling naar de leverancier mailen. Ook kun je herinneringen op het scherm instellen voor bijvoorbeeld het doorsmeren van de voermengwagen. Wanneer je met personeel werkt, dan kun je hen beperkte toegang geven tot het programma. Je stelt zelf in welke rechten ze hebben, zoals bijvoorbeeld alleen het veranderen van het aantal koeien in een groep of het totale gewicht van het mengsel voor een groep.

▪ Niveaus

TMR Tracker is verkrijgbaar in drie uitrustingsniveaus; lite, pro en pro-plus. De lite-uitvoering is de goedkoopste, met als verschil ten opzichte van de pro dat je geen overzicht hebt op de voorraad grondstoffen of voer. Ook is er geen managementfunctie en koppeling met een bedrijfsmanagementprogramma. De pro-plus-uitvoering beschikt daarnaast ook over een draadloos communicatiesysteem met de voermengwagen, voorraadregistratie en -beheer en een pda-koppeling voor het snel invoeren van voorraden en dier- en groepgegevens.

▪ Aanwinst

Brinke zag ertegenop om de verschillende soorten voer en het rantsoen in de computer te zetten. Het papiertje in de trekker met alles erop voldeed ook goed, dacht hij. "Na een half uurtje stonden de gegevens in de computer en kon ik aan de slag", zegt Brinke. Hij past het rantsoen nu vaker aan dan voorheen. "Gaat het ureum in de melk omhoog, dan even iets meer maïs of wat minder soja. Het rekenen om het rantsoen sluitend te krijgen is verleden tijd." Ook de broers José en Michel Rompelberg zien de koppeling aan het managementprogramma als een groot voordeel. "We werken met het Uniform managementprogramma en dit sluit er naadloos op aan", zegt José Rompelberg. Het programma is volgens hen ontwikkeld vanuit de boer. Er zitten nog wel wat kleine foutjes in, maar daar wordt aan gewerkt door Digi-Star. "We werken al sinds 1998 met een programma dat laat zien wat we nu precies voeren. De ontwikkeling daarvan staat al jaren stil. We hadden verschillende wensen op ons lijstje staan, en dit sluit daar geheel op aan", aldus Rompelberg. ■

TMR Tracker

Meerprijs TMR Tracker op standaard Digi-Star weeginrichting:

Lite	2.500 euro
Pro	3.250 euro
Pro+	3.950 euro

Pro en Pro+ beschikbaar vanaf november 2008